

SZ. KÁRPÁTHY KATA

NARANCSSZÍNŰ FÜGGÖNY

Ötévesen viszonylag sokat tudtam a világról. Végignéztam a tévében anyáékka a narancsos forradalmat, integettem a heges arcú bácsinak, aki patkós zászlókat lengető tömeghez beszélt Kijevben – már azt is tudtam, hogy ez az ország fővárosa –, akik ujjongva hallgatták őt. A képernyő előtt egy nagy dobozt csinósítottam, ami a babaházam volt. Mivel nem volt pénzünk akkoriban, örültünk, ha ételre és számlákra tellett, a nővéreim dobozból varázsoltak nekem egy többszobás babaházat, ami akkor úgy tűnt, hogy sokkal szebb, mint amit szombaton a matiné alatti reklámokban mutatnak. A ház berendezése szegényesre sikeredett, mindent papírdobozokból és műanyag flakonokból vágtunk ki. Lakóját, a név nélküli hercegnőt, egy olyan rokonomtól kaptam, aki már akkoriban is sokat járt át Magyarországra. Nagy szó volt ez akkoriban.

Emlékszem, anyu sokszor varrt ruhákat, mert újra nem volt pénz. A megmaradt cafatokot el tudtam tőle kunyerálni, amikből aztán ruhák, szőnyegek és egyéb hasznos dolgok készültek a babám házába. Ám úgy éreztem, hogy ezekből nem lehet szép karnist készíteni a babaházam ablakára. Mert a függöny az teljesen más, mint egy terítő vagy ágybeli, azt minden szomszéd látja, ha nincs redőny az ablakon. Függönnyt anyu is mindig újat vett, szépet, egyszínűt. Én is egyszínű függönnyt akartam, de perpillanat nem volt akkora anyagdarab kéz alatt, amiből ezt kivitelezhettem volna. És akkor bedobták a mi kapunk alá is azt a bizonyos narancsos zászlót. Jobbkor nem is jöhetett a házhoz. Úgy gondoltam, talán a heges arcú bácsi direkt nekem küldte, mert pont ekkora függönyre volt szükségem. Azt nem értettem, hogy miért küldött hozzá hosszabb pálcikát, mert ekkora függönnytartóra igazán nem volt szükségem, de nem firtattam inkább.

Hamar elterelődött a figyelmem a bácsiról a tévében, meg a sok emberről és a zászlókról. Nagy munkába kezdtem. Az új függönyömet ki kellett mosnom, mert nem volt tiszta, hiszen volt rajta egy patkó és valami piros írás. Ahogy anyutól láttam, egy lavór víz fölé görnyedtem, a vízbe mártottam a zászlót, jól beszappanoztam, és dörzsölni kezdtem. Ugráltam örömeimben, mert sikeresen ledörzsöltem a zászlóról a koszt. Gyorsan megszáritottam a spórból kivezetett csövön, és azonnal a babaházam nagy ablakára tettem.

Elégedetten forgattam a dobozt, néztem, hogy mozog benne a függöny. Abban a pillanatban egy ismeretlen dallam csendült fel a tévében. Oda-néztem, és láttam, hogy a sapkás nénik a szívükre teszik a kezüket, és úgy énekelnek. Anyuék azt mondták, hogy a himnuszt éneklük. Én nem tudtam, hogy mi az a himnusz. De láttam, hogy pont úgy örülnek neki, mint én az elkészült babaházamnak.

PO BÁTYKOMU

Apám nevével mindig bajban vagyok. Ha magyar ügyintézőnél mondom el a nevét, akkor felnevetnek, hogy ismerik a színész Szabó Győzöt, most mondjam az édesapám igazi nevét. Körülbelül harmadjára megértik, hogy édesapám idősebb a színművésznél, és ő az eredeti Szabó Győző. Az ukrán ügyintézők általában nem értik apám nevét. Nem csoda: a magyar nevet orosz helyesírással írták át, amit a rendszerváltás sem változtatott meg.

– Po bátykomu?

– Gyevezvéna – majd betűzöm: de, mjákéjznák, e, ve, ze, e, ve, en, a. És el is szótagolom a biztonság kedvéért: Gyev-zev-ná. Általában ekkor tolják elém az űrlapot, a kezembe tollat nyomnak, és megkérnek rá, hogy írjam le, mert félnek, hogy elrontják. Volt, hogy megkérdezte az asztal túloldalán ülő ukrán irodista, eredetiben hogy hangzik a név. Hallva a hosszú ő betűt, a szemöldökét ráncolta.

– Intereszno ... – motyogta zavartan.

Apám apai nevével soha nem voltam kibékülve. Kicsi koromban nem tudtam megfejteni, hogy ki az az Ottó, aki apu apjaként szerepel. Később megtudtam, hogy apám biológiai apja nem volt hajlandó a nevére venni, ezért dédanyám rögtönzött egy apai nevet apunak.

Abban biztosak voltunk, hogy nagyapánk családneve Mazajsvili, a keresztnévéről viszont csupán annyit tudunk, hogy valamilyen Szlávik. De hogy Rosztyiszlav, Szvjatoszlav, esetleg Vjaceszlav, erre soha nem jöttünk volna rá, ha idővel apu fel nem veszi a kapcsolatot a féltestvéreivel. Tőlük tudtuk meg, hogy az öreg Mazajsvili pár éve halott. Azt is, hogy apunak eggyel több féltestvére van. És végül nagyapám keresztnévéről is lehullott a lepel.

– Tudod, mi volt a keresztnéve apámnak? – kérdezte apu. Persze, hogy nem tudtam, ezért kérdezte. – Vlagyimir-Lenin.

Pár másodpercre lefagytam.

– Te, nyugtass meg, hogy nem az Uljanov – szólaltam meg.

– Nem, Mazajsvili – válaszolta apu vigyorogva.

Kitört belőlünk a nevetés. Az én apámnak, aki 28 éves koráig hithű kommunista volt, Vlagyimir-Leninnek hívták az apját. És ekkor háláltam meg utólag a halott dédanyámnak, hogy inkább kitalált egy apai nevet. Talán akkoriban még jól is jött volna a párthű név, de ma, amikor minden kommunistaemléket idéző nevet és helyet átkeresztelnek, csak kényelmetlenséget okozna a trizubos okmányok alatt.

